

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po 10—, za ino-
semestro D 18—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaznice D 10—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini. Cena današnje številke 1'50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. 22. 276.
UPRAVA se nahaja v Ljubljani
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — Št. 15 post. —
račun št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

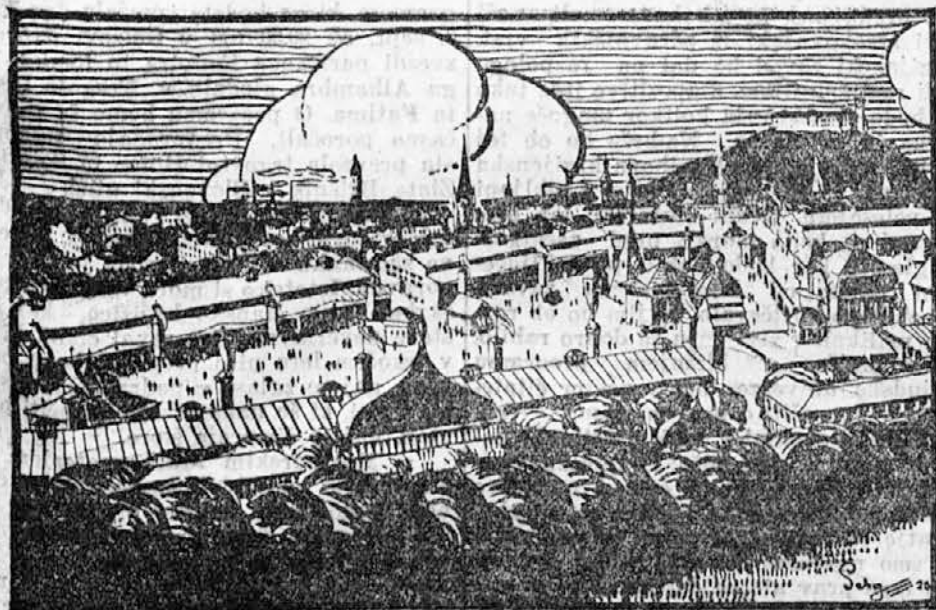
Naslov

Maribor, nedelja 30. avgusta 1925.

Leto: VI. — Številka: 196.

Obiščite V. ljubljanski vzorčni vele- sejem od 29. avg. do 8. sept. 1925.

Ob otvoritvi velesejma v Ljubljani.

Maribor, 29. avgusta.

Današnja otvoritev V. ljubljanskega
vzorčnega velesejma vzbuja tudi nam na
severni meji radostna čustva.

V povojnem gospodarstvu so bili se-
mi, razstave in podobne prireditve po-
stali pojav. Bili so v skladu s konjun-
ktivnimi razmerami. Današnja normali-
zacija jih krči in omejuje vedno bolj.
Da se ljubljanski velesejem odpira že
petič, je znak, da ima tudi v normalnej-
ših gospodarsko-trgovskih razmerah
eksistenčno pravico. Znak, da je zdrav
pojav, ki ne nastaja zato, ker bi ga kdo
umetno forsiral, ampak ima svoje mesto
in svoj pomen v sami gospodarski struk-
turi dežele.

Mi vidimo, da je sila, ki je dala po-
vod ljubljanskemu velesejmu in ga bo
držala tudi še v bodoče, industrijaliza-
cija Slovenije. V tem oziru — kakor v
kulturnem — ni za nas dveh mariborskih
oblasti. Tu nastopamo vsi Slovenci kot
ena celota. Naš geografski položaj, ka-
kovost naših tal, naš dosedanj gospo-
darski razvoj in naš položaj v primeri
z drugimi pokrajinami — vse to in še
drugi momenti nas silijo k prepričanju,
da bodočnost Slovenije ni toliko v agri-
kulturi, kolikor v industriji. Kot polje-
delska pokrajina smo že dolgo poraženi
od drugih in v primeri z Banatom in
Slavonijo pasivni. V poljedelstvu se bo
najbrže držala še živinoreja, vinoreja in
kake specialne panoge kot je na pr.
hmeljarstvo. Vse drugo se bo počasi opu-
ščalo. Kakor je morala v prvi polovici
minulega stoletja mala Danska opustiti
pridelovanje žita, ker ni mogla vzdržati
ameriške konkurence na evropskem tr-
gu, pa so bistroumni kmetje rajši spre-
menili polja v pašnike ter se posvetili
racionalni živinoreji, tako se bo moral
slovenski poljedelec vedno bolj specia-
lizirati. Zlasti bo mora povzdigniti živi-
norejo, kar bo imelo za posledico večji
razmah mlekarstva in sirarstva kot in-
dustrijske panoge; vinoreja bo morala
v tem se strinjajo vsi naši strokovnjaki
— zaščititi svoj obstoj z opuščanjem
manjvrednih in gojenjem zlatih trt, —
skratka: razvojne smernice kažejo vse-
povsod na nova pota. Predvsem pa bo
morala Slovenija, ki ima velike premo-
govne revirje in nekaj dobrih rudnin-
skih ležišč, razviti in povzdigniti indu-
strijo. Od industrije se bodo pač vzdr-
žale zgolj panoge, ki imajo v realnih go-
spodarskih razmerah dovolj trdna tla za
obstoj, napredek in razmah. Uverjeni
smo, da so v Sloveniji za mnoge indu-
strijske panoge tla zadosti ugodna. —
S pomočjo neizogibnega tujega kapi-
tala, ki se bo — kar je gotovo — po
zaključeni politični konsolidaciji pogo-
steje in mirneje placiral na naših tleh,

bo naša zdrava industrija prebolela se-
danjo krizo in se reorganizirala na no-
vih, definitivnih osnovah. Tega razvoja
ne bodo mogle zavrti niti razne preti-
rano agrarne tendence v naši državni
gospodarski politiki. Že sedaj imamo ce-
le vasi in trge — na pr. Domžale — ki
se posvečajo specielni industriji. V tem
pravcu bo šel razvoj naprej — kakor v
ekonomsko nam podobni Italiji.

To je perspektiva, ki jo vidimo pred
sabo ob otvoritvi V. ljubljanskega ve-
lesejma. V splošnem so to znane misli,
dobro pa je, če se jih v tem trenutku za-
vemo. Otvoritev velesejma je nekaj
praznik naše industrije, trgovine in o-
brti, treh stanov, ki kažejo na Slove-
nskem izredno veliko življenjske moči in
stremjenja k napredku. Institucija ve-
lesejma v Ljubljani je torej baš z ozir-
rom na vse te naravne ekonomske težnje
v Sloveniji zdrav in naravno utemeljen
pojav. To je revija našega gospodarske-
ga življenja. Tu zberemo pred lastnimi
in pred tujčevimi očmi najboljšo, kar
smo producirali. Tukaj se plastično ka-
že naša konkurenčna sposobnost za tek-
mo z inozemskimi izdelki. Tukaj lahko
najlažje spoznamo, kaj še moramo sto-
riti in kaj še nam manjka. Tujci, ki raz-
stavljajo pri nas, so sedaj še potrebni,
menimo pa, da se bo moral v bodoče
ljublanski velesejem reorganizirati v
izključno domačo prireditev, na kateri
bodo zastopane vse, toda res vse spe-
cijalne vrste izdelkov slovenske indu-
strije, obrti, poljedelstva in živinoreje.
V tej smeri se odpirajo velesejmu novi
vidiki.

Veselim se vsega, v čemur se kaže
življenjska sposobnost, aktivnost in
stremjenje po napredku našega naroda.
Veselim se, da je v našem življu še to-
liko volje do dela, ustvarjanja in izpo-
polnjevanja. Zavedamo se prvega in po-
glavitnega zakona v človeški družbi:
dela. V svesti smo si, da so vse družabne
politične in kulturne razmere refleksi
ekonomskega stanja. Zato nas veseli
vsak korak v smeri, da se naše ekono-
msko stanje povzdigne, ojača in prilagodi
svetovnim tendencam. Odtod radost in
ponos, s katerim gledamo danes v Ljub-
ljano, zavedajoč se, da revija našega
gospodarstva, obrti in trgovine ne velja
zgolj sedanjosti, temveč da v volji naš-
ših gospodarskih činiteljev leže tudi že
zarodki bodočih, širših in večjih akcij.
Povsod, kjer se v tekmi občečloveškega
napredka uveljavljajo naše energije,
povsod se jača in krepi tudi naša misel-
nost, naša kulturna potenca.

Pozdravljamo tedaj otvoritev V. lju-
bljanskega sejma z vso resnostjo in
vsem veseljem, želeč tej naši gospodar-
ski prireditvi kar največ uspeha! — ob.

Otvoritev velesejma.

Otvoril ga je minister dr. Krajač.

LJUBLJANA, 29. avgusta. Ob 9.30 je
bil slovesno odprt vzorčni velesejem. Navzoči
so bili trgovinski minister dr. Krajač,
oba velika župana v Sloveniji, generala
Trifkovič in Živkovič ter številni zas-
topniki oblasti, uradov in gospodarskih
organizacij, zastopniki poslaništev in
konzularni zbor itd. Minister dr. Krajač
je imel lep otvoritveni govor.

Balkanski garancijski pakt.

ATENE, 29. avgusta. Zunanji mini-
ster Rendis je izjavil, da bo Grčija pred-
lagala na zasedanju Društva narodov
obvezno arbitražo med balkanskimi dr-
žavami in sklenitev balkanskega garan-
cijskega pakta.

SOFIJA, 29. avgusta. Tukajšnji tisk
navdušeno pozdravlja grško akcijo za
balkanski garancijski pakt in napove-
duje, da bo Cankov v tej zadevi potoval
v Beograd.

Damask padel.

BEOGRAD, 29. avgusta. Po vesteh iz
Kaira so zasedli po ostrih bojih Druzi
mesto Damask. Francoske čete imajo
znatne izgube. — Podrobnosti še niso
znane.

BORZA.

CURIH, (Avala) 29. avgusta. (Izv.)
Sklepni tečaj. Pariz 2425, Beograd 9.225,
London 25.06, Berlin 122.90, Praga 15.30,
Milan 19.45, Newyork 516.50, Dunaj 72.65
Brisol 23.35, Budimpešta 0.00727, Var-
šava 99.50, Sofija 3.75, Bukarešta 2.575.

Dnevna kronika.

— Vladni organ kritizira prakso pro-
metnega ministra. Zanimiv, pri nas nena-
vaden uvodnik čitamo v petkovi »Samo-
upravi«. Glavni organ radikalne stranke,
glasilo vladne večine in osebno glasilo
ministrskega predsednika Pašića kriti-
zira postopanje sedanjega prometnega
ministra, radikalga G. Radojevića, v vpra-
šanju voznih olajšav. G. Radojević ima
čuden predsodek, da je treba baš tu in
samo tu štediti. Ukinil je itak malen-
kostno število takih brezplačnih voznih
kart, ki so prinašale državi ogromnih
koristi. N. pr. vozno karto, ki jo je imel
znani nemški publicist Hermann Wendel,
ki je s svojimi potovanji (morda, si c e e r
ne bi tako često potoval po naši državi)
in njih opisi, kakor tudi sploši s svojo pu-
bliciistično delavnostjo storil več za naše
interese v inozemstvu nego vsi službeni
kulturni propagatorji, za katere potroši
zunanje ministrstvo težke svote denarja.
Isto velja o ugodnostih, ki so jih dobivali
inozemski novinarji in publicisti. Tudi do-
mačim časnikarjem je hotel minister vzeti
vozne ugodnosti, dasi je časnikar edini,
ki širše mase spoznava z raznimi kraji,
ljudmi in pojavi v naši državi. Če hoče to
velevažno družabno funkcijo vršiti tako
kot zahtevajo splošni, torej tudi državni
interesi, mu mora biti kar najbolj olajšano
gibanje po državi. Varčevanje je lepo na-
čelo, so pa ljudje, ki ne znajo varčevati
na pravem mestu!

— ob.

— Vse vrline, ki jih gospodinja za-
hteva od mila vsebuje naše milo znamke
»GAZELA«. Zato pri Vašem trgovcu za-
htevajte samo tega. 1685

Organizirajmo skupne izlete v Ljubljano!

Maribor, 29. avgusta.

Ljubljanski velesejem je bil danes
odprt. Ni treba še posebej omeniti na-
dolgo in široko, kakšen je njegov obseg,
kaj vse nudimo in o čem se lahko tudi po-

setnik, ki nima namena kupčevati, pouči
ob tej lepi in velikopotezni prireditvi.

Omenjamo samo to, da je razstavilo
svoje izdelke 653 tvrdk in sicer:

iz Slovenije	442,
iz Hrvatske in Slavonije	54,
iz Srbije	14,
iz Češkoslovaske	37,
iz Nemčije	30,
iz Italije	23,
iz Avstrije	21,
iz Amerike	13,
iz Anglije	7,
iz Francije	5,
iz Švice	5,
iz Litavske	1.

Predvsem domači izdelki, v drugi vr-
sti pa lepo število inozemskih izdelkov
mora zainteresirati vsakega našega člo-
veka, ki se količkaj zanima za javno živ-
ljenje. Prav posebno pa bi morala taka
širokopotezna gospodarska prireditev
zanimati vsakogar izmed nas, ki živimo
takorekoč v njenem sosedstvu.

Ne moremo si misliti resnega indu-
strije, trgovca, obrtnika, ki bi rekel:
»Mene to ne zanima«. Tak človek se ne
bi zavedal celo moralnih dolžnosti svo-
jega stanu, medtem ko mu podietni in
poslovni duh sploh odrečemo. To mo-
ra a videti! Tudi če si videl lani ali pred-
lani — nič za to. Celó v primeru, ko bi
bilo natančno vse isto, bi bil moral en-
krat na leto pogledati razstavo skupnih
sadev dela in tekme v industriji, trgo-
vini in obrti. Kdor količkaj živi gospodar-
stvo, mora videti take naprave, ker ab-
solutno ne drži, da ne bi mogle dati člo-
veku niti ene vspodbude, niti ene misli,
ki se mu drugod ne bi vzbudila. Samo
na takih skupnih razstavah ali velesej-
mih, kjer se razstavljajo najboljši vzor-
ci in kjer se kupčuje na debelo, se dobi-
va veselje do podjetnosti, do razmaha.
Tu občuti vsak mali industrijec, obrtnik
in trgovec, kaj zmora združevanje, smo-
treno delo, tekma, konkurenca. Za pri-
dobitne kroge bi moral biti posej takih
prireditev obvezen. In tu niti ne misli-
mo onih, ki nameravajo izrabiti ugodno
priliko za kupčije. Tem, če so količkaj
podjetni, itak ne bo treba dvakrat reči:
»Poidi na ljubljanski velesejem«.

Ker je obisk velesejma združen s po-
lovično vožnjo na železnici in ker so že-
lezniške zveze osobito za naše kraje zelo
ugodne, odpade izgovor o previsokih
stroških. Toliko denarja se čisto potroši
na nedeljskem izletu v okoliške gostil-
ne! Koliko praktičnih privredniških pridob-
bi na vzpodbudi, na veselju do dela, ki
ga prinese s sabo s prireditvijo, katere
vplivajo mogočno na poselnika, tega no-
če nihče ceniti, ker se ne da izraziti v
številkah! In vendar je pri količkaj do-
vzetnem obiskovalcu vsak tak obisk vi-
soko rentabilen!

Zato menimo, da bi morali v dneh od
29. avgusta do 8. septembra prirediti kar
največ skupnih izletov v Ljubljano. Te
izlete bi naj organizirale naše obrtne in
trgovske korporacije (gremij, zadruga
itd.), ki so moralno dolžne, da podpirajo
take težnje. Ako čitamo gospodarske li-
ste tujih narodov, vidimo, koliko se tam
dela ob takih prilikah. Na pr. francoske
in nemške velesejme, razstave in podobne
prireditve obiskujejo dan za dnem
predvsem organizirane skupine. Obrtno
društvo ali zadruga zaukaže svojim čla-
nom, da se zberejo tega in tega dne, da
si bodo skupno ogledali razstavo ali po-
dobno prireditev v tem ali onem mestu.
Navadno jih vodi kak strokovno dobro
podkovani voditelj, teko da obisk ni za
nje samo ugodna prilika za morebitne
kupčije, ampak tudi nad vse poučna
ekskurzija. In kdo lahko reče, pa najsi
je ves sivolas, da se mu ni treba nič uč-
iti, da mu ni treba ničesar novega
— da je vse že v njegovi glavi. Danda-
našnji je preveč takih glav in boj za ob-
stanek je preveč trd, da bi mogel tak
gospodar prosperati!

Predlagamo tedaj mariborskim in
drugim gospodarskim korporacijam, da
vzamejo v roke inicijativo za prireja-

IZ STANDART-LONDON-SHRUNK

SUKNJO JE NAJBOLJŠE!

1788

JESENSKE NOVOSTI
v original angleškem suknu
v veliki izbiri se kupi najceneje pri
FRANC MASTEK, MARIBOR, GLAVNI TRG 16

nje skupnih izletov na velesojem v Ljubljano. Posebno bi bilo želeli, če bi bili mojstri tako širokosrčni in velikopotezni, da bi vzeli s sabo najprirednejše vajence in tudi trgovci svoje vajence, ki bi odnesli od takega obiska veliko moralnih koristi. Spoznali bi, kako velikopotežno je danes gospodarsko življenje in koliko se mora gospodarski človek učiti in razvijati svoje sile, če hoče, da bo ustrezal zahtevam našega časa! To s obilno poplača!

Primerni bi bili tudi nedeljski šolski izleti. Tudi za meobratniško mladino ima ogled velesoja, velik pomen. Vsi zavisimo od gospodarskega razvoja, za vse je gospodarstvo vrlo važno! Ves narod mora dobiti duha podjetnosti in delavnosti, ki ga bo uveljavil vsak na svojem mestu — pa tudi na najfinjših področjih duševnega dela.

Vrhu tega imamo v Ljubljani ob tem času sportno, higijensko in tujskoprometno razstavo. Se ene ne pozabimo: Narodna galerija je zbrala vse slovenske umetniške portrete. Velika in originalna umetniška razstava, ki bi jo moral videti vsak količnik inteligentnega Slovence!

Skratka: zavedimo se potrebe takih izletov in ekskurzij. Ni mogoče, da bi bili za koga brez vsakega prida! —ob.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom **samo „Vilfanov čaj“** !! Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah !! Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Illica 204. A. 1448

Mariborska industrija na velesojmu.

Tovarna električnih žarnic »Volta«.

Na letošnjem velesojmu je tudi naša mariborska industrija dobro zastopana. Največ pozornosti vzbuja tovarna električnih žarnic »Volta« v Mariboru, ki razstavlja v svojem lastnem paviljonu električne žarnice, ki se tako glede kakovosti, kakor tudi cene uspešno kosajo z žarnicami inozemske konkurence. Tovarna »Volta«, ki je edina tovarna te stroke v celi kraljevini, je po mnenju prvovrstnih strokovnjakov, kakor profesor dr. Haubner, vodja tehnološkega muzeja na Dunaju, profesor dr. Effenreich, docenta na univerzi na Dunaju, in profesor dr. Hanaman, rektora na zagrebški univerzi, ki so v jeseni leta 1924. tovarno ekspertizirali, povsem moderno urejena. Način fabrikacije je prvovrsten in ni čudno, da se žarnica »Volta« vedno bolj in bolj udomači, ne samo pri nas v Sloveniji, ampak zlasti tudi na Hrvaškem in v Srbiji.

Čudimo se samo dejstvu, da Mariborčani to domačo tvornico premalo podpirajo. Upamo, da se bodo tozadevno razmere spremenile in da bo vsak Mariborčan prej ali slej prišel do prepričanja, da je v marsikaterem oziru v njegovem interesu, da podpira domačo tvornico. Mariborčani naj ne pozabijo, da je Maribor z ozirom na električno centralo na Fali nekako naravno središče za elektrifikacijo velikega dela Slovenije. Ako se razvija ravno v Mariboru električna industrija, koje fabrikati so namenjeni celi naši državi, nastal bo iz podjetja, katerega so vsi predpogoji za nadaljni razvoj dani, ne samo lep vir državnih davkov in občinskih doklad, ampak Mariborčanom se bo nudila od leta do leta večja možnost dela in zaslužka. Pametni Mariborčani, naj si bodo sedaj tega ali onega političnega prepričanja, bodo torej že iz lastnega interesa kupili edinole žarnice domače tovarne in ne bodo po nepotrebnem trošili denarja za inozemske žarnice.

Mariborske vesti.

Maribor, 29. avgusta 1995

m Bančni zavodi mariborski naznajo svojim p. t. komitentom, da bodo na podlagi sklepa Društva bančnih zavodov v Sloveniji uvedli od 1. septembra naprej tudi popoldansko blagajniško poslovanje za stranke i. s. od 15. do 16.30, izvemši sobot in dnevo pred prazniki, ko poslujejo banke le od 8. do 12.30. Blagajne bank bodo toraj od 1. septembra nadalje poslovale za stranke od 8. do 12.30 in od 15. do 16.30.

m Dogodek pri reviziji potnih listov v Mariboru. Včerajšnja graška »Tagespost« je prinesla odprto pismo gđe. Erne Marschner, zasebne uradnice v Gradcu, v katerem opisuje neprijeten slučaj, ki se ji je zgodil na mariborskem kolidvoru. Mi ne bomo dogodka opisovali, ker ne moremo dognati, koliko je v vseh podrobnostih resničen, ter si naprtli odgovornost po tiskovnem zakonu, smatramo pa za potrebno, opozoriti pristojne oblasti, da zadevo natančno preiščejo in če so kakri krivci, da jih strogo kaznujejo. Zakaj bodimo odkriti: mi smo in hočemo biti Evropejci in ne moremo ostati ravnodušni, ako bi se take reči res dogajale. Mi hočemo in moramo imeti na mejah organe, ki se bodo v polni meri in vsaki podrobnosti zavedali, da so služabniki zapadnjaško-kulturne in demokratične države. Nočemo nikomur ničesar očitati, ali vsak organ naj se zaveda, da danes — sedem let po vojni — zahteva tudi naša

zavedna javnost urejene razmere. Vsak zares inteligenten človek se danes sramuje, če se gode reči, ki niso v skladu z ugledom naše družbe, naše države, naše kulture. Zaman bomo namreč pisali o tujem prometu, zamap vabili tuje v deželo, če bo mogel kdo v tujih listih s takimi doživljaji odvrčati ljudi od potovanja v našo državo. To smo hoteli povedati in — sapienti sat! —ob.

m Ljudska univerza. Kakor izvemo, bo obnovila »Ljudska univerza« svoje javno delovanje že sredi septembra. Na programu je velikopotežno zasnovana serija zdravstvenih predavanj, ki jih bo priredila naša »Lj. univerza« s sodelovanjem Higijenskega zavoda v Ljubljani. V načrtu je okoli 17 splošno zanimivih predavanj, ki jih bodo imeli naši prvi strokovnjaki iz zdravniških vrst. Higijenski zavod bo dal na razpolago tudi različne filme, diapozitive itd., tako da bodo predavanja kolikor mogoče nazorna in privlačna. Najbrže bo ob tej priliki prirejena v Mariboru higijenska razstava, ki jo imajo sedaj v Ljubljani na velesojmu. Redni slušatelji teh predavanj se bodo morali pred začetkom prigrisati, ker bodo dobili po zaključnem tečaju od Higijenskega zavoda aprobirano spričevalo, ki jim bo ob raznih prilikah v življenju še dobro rabilo. Podrobnejše o bližnjem programu »Ljudske univerze« bomo našim čitateljem še sporočili o pravem času. —ob.

m Dol s cenami v vseh gostilnah! Zasebni uradnik nam piše: Cene raznovrstnih živih zadnje čase z ozirom na dobro letino znatno padajo, vendar pa mi abonente (državni in zasebni nameščenci), ki smo navezani na gostilniško prehrano, tega prav nič ne čutimo. Veliko mariborskih gostilničarjev je že začelo vpoštevati razmere in so cene za hrano abonentom že zelo znižali, samo nekateri gostilničarji z mnogoštevilnimi abonentmi še do danes niso nič storili. —z.

m Dramatično društvo v Mariboru ima svoj občni zbor v soboto 5. septembra ob 20. uri v Kmečki sobi Narodnega doma. Dnevni red v smislu pravil. Vabili se ne razpošiljajo. Vabimo tem potom vse člane, da se obnega zbora zanesljivo udeležijo. —Odbor.

m Abstinente! Prejeli smo: Sestre in brate abstinence prosiva, da se prijavijo pri podpisanih pismeno, ustmeno ali po telefonu (Bolnica, tel. št. 64) radi ustanovitve Organizacije treznosti odraslih za Maribor in okolico. Dosedaj že obstajajo v Mariboru 3 kola Trezne Mladine s sedežem na drž. realki, gimnaziji in učiteljskem. Vsa tri dobro uspevajo in imajo lepo število mladih navdušenih članov. Pokažite se tudi Vi starejši! —Dr. med. Šarič Ante, bolnica; cand. med. Lovrec Rudolf, bolnica.

m Zdravniška vest. Po večletnih specialističnih študijah na otroških klinikah v Parizu in kot asistentinja na dečki kliniki univerze v Strasbourgu se je

vrnila v domovino gđe. dr. Valerija Valjavec, ter ordinira v Mariboru, Maistrova ulica 13.

m Zdravniško društvo v Mariboru ima v torek, dne 1. septembra ob 18. uri v kolidvorski restavraciji svojo redno odoborovo sejo. Tajnik.

m Koncert v parku, ki bo jutri ob običajni uri, bo imel sledeči program: 1. Muhvič: »Slovenac sem«, koračnica. 2. Verdi: »Nabucodonosor«, overtura. 3. Nedbal: »Poljska kri«. Valček iz operete. 4. Maillart: Fantazija iz opere »Puščavnikov zvon«. 5. Mokranjac: »Pjesme iz Kosova«. 6. Pokorny: »Sokolski slet«, potpourri. 7. Jakl: »Pozdrav iz Dolenjskega«, koračnica.

m Senzacionalen dogodek v Mariboru bo brezdvoma večer z artističnim programom, ki ga bodo izvajala dne 7. in 8. sept. ob 20.30 uri v Götzovi dvorani zvezdi pariškega Empire in londonskega Alhambra gledališča, Fregolo Retta in Fatima. O programu bomo še pravčasno poročali. Predprodajo vstopnic sta prevzela trgovini Höfer in Šolski in Zlata Brišnik v Slovenski ulici. —KL.

m Podružnica udruženja vojnih invalidov v Mariboru, poziva vse članstvo, ki je še na zaostanku s članarino, da jo čimprej poravnava. Istotako si mora vsak član preskrbeti novo člansko knjižico, ker so stare neveljavne. Res rejni člani, ki še v tekočem letu niso prejeli nobene podpore, naj se zgledajo v podružniški pisarni. Člani, ki še nameravajo naročiti premog, naj to čimprej store.

m Mariborski radioamaterjem. —Mariborski radioklub sporoča vsem članom, kakor tudi drugim prijateljem radio-telefonije, da se vrši dne 19. septembra t. l. kongres radioamaterjev v Zagrebu. Pri tej priliki se vrši tudi razstava po radioamaterjih sestavljenih radioaparatur. Vabimo tem potom člane, da se kongresa čim številneje udeležijo, ker se bodo ob tej priliki reševala vsa važnejša vprašanja radioamaterstva in ustanovitve Radiosaveza Jugoslavije. —Udeležencem je zagotovljen 50% popust na železnici. Člani, ki se nameravajo udeležiti kongresa naj to čimprej javijo predsedniku kluba.

m Požar na Meljski cesti. Davi ob pol dveh zjutraj je prihitel na stražnico 15-letni sin g. Vundlerja, tovarnarja kovinskih izdelkov na Meljski cesti ter javil, da je nastal požar v poslopju njegovega očeta. Na obvestilo policije je prihitela na lice mesta požarna bramba, ki je po enournem delu ogenj lokalizirala in pogasila. —KL.

m Riziko dela. Včeraj popoldne je g. Walner Franc, delovodja v tovarni Zlatorog, prehitro odprl strojni kotel, iz katerega je buknila vrela voda, ki ga je močno opekla na desni nogi in roki. Prepeljan je bil z rešilnim avtomobilom v javno bolnico. —KL.

m Grajski kino predvaja kolosalen film iz francoske revolucije v 6. činji »Madame Chatelette«. —KL.

Novi in rabljeni pisalni stroji „Continental“ ANT. RUD. LEGAT & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, tel. 100.

Nedeljski podlistek:

Ljubezen močnejša od smrti.

Florentinska novela iz XV. stoletja.
D. S. Merežkovski. (Prevel —ob).

Florentinski meščani starodavnega rodu Almeri so se že od pamtiveka šteli k dvema uglednima oedomai: eni so častili mesarskega patrona sv. Antona, drugi pa so imeli na svojem ščito sliko ovce in so se bavili z volnarsko obrtjo. Kakor predniki, tako sta spadala v ta ceha tudi brata Giovanni in Matteo Almeri. Giovanni je prodajal meso na Starem trgu — Mercato Vecchio. Matteo je imel mlino za predelavo volne vzdolž po toku reke Arno.

Kupci so radi obiskovali Giovannijevo mesarijo, pa ne samo radi tega, ker si ondi dobil sveže gnjati, mladih telet in pitanih gosi, ampak tudi zavoljo velesosti in ostrega jezika gospodarja Giovannija. Nihče ni umel nasoliti mimogrede dojem sosedu ali kupcu tako posrečnega dovtipa kakor mesar Almeri; nihče ni govoril tako prosto in gladko o vseh zadevah tega sveta — o diplomatičnih zmotah florentinske republike, o namerah turškega sultana, o uskokih francoskega kralja, pa o nenadni, očitno brezvzročni nosečnosti sosedovdo, ki se je v zadnjem času navadila prepogosto obiskovati samostan častitih očetov kartuzijancev. Sicer pa se je le

redkokdo čutil užaljenega zbog mesarjevih zabavljic; on sam pa je v svoje opravilo navedel staro reklo: dobremu sosedu ne vzame šala časti, ali jezik se s šalo nabrusi ko britev.

Drugčen je bil brat Matteo — volnar. Pameten in prijazen možak, zmerom malce mrk in molčec; za svoje zadeve je skrbel vestneje od neskrbnega in dobrodušnega Giovannija. Leto za letom sta dve njegovi ladiji, nabasani z volnenimi tovari, zapustili livornsko pristanišče in odpluli tja proti Carigradu. Imel je visoke in častihlepne načrte; svojo obrt je smatral za pot na vladu in k oblasti; skozi vse življenje ga je nekaj mamilo k plemičem, temu »masnemu ljudstvu« — »popolo grasso«, kakor so jih zvali v Florenci. Gojil je v sebi nadejo, da bo povzdignil rod Almerjev in izročil njih ime perotim nesmrtno zgodovini. Matteo je često nagovarjal mlajšega brata, naj bi pustil mesarstvo, ki ni zadosti sposoben posel in vložil svoj denar v njegovo Mattejevo trgovino. Ali Giovanni se ni dal pregovoriti, kakorkoli je sicer čislal brata »molčalca« zavoljo njegove pameti — v resnici pa se ga je na skrivaj bal in če ni pravil, si je vsaj mislil: »mehka postelja, ali trdo bi se spalo.«

Nekega soparnega dne, ko se je vrnil Giovanni utrujen iz mesarije in použil — kakor mu je bila navada — obilno večerjo, zalivši jo z mrazim grškim vinom, je občutil iznenada, da mu nekaj ni prav; vlegel si je in tedaj ga je zadela kap, ki je bila tembolj nevarna, ker je

imel zajeten, tolsti život in kratek vrat. Še tisto noč je izročil dušo Bogu, ne da bi se bil utegnil preskrbeti s sv. zakramenti in spisati poslednjo voljo. Njegova vdova Ursula, skromna, čednostna, vendar pa ne preveč bistroumna ženska, je poverila kupčijske zadeve bratu ranjkega moža Matteju, ki se ji je znal prikupiti z laskavimi in nežnimi besedami. Prepričal je ozkogledno žensko, da je ranjki zbog svoje lahkomiselnosti ostavil računške knjige v neredu, da je umrl tik pred propadom, pa je neizogibno — ako želi rešiti vsaj ostanek ietja — da opusti trgovino in zapre mesarijo na Starem trgu. Hudobni jeziki so trdili, da je ta »preklečani molčalec« vdovo brezbožno prevaril, hoteč po stari svoji želji napeljati vso vodo z Giovannijeve trgovine na kolesa lastnih volnarskih mlinov. Kakorkoli je že bilo, od tega časa so se Matteove kupčijske zadeve znatno popravile in posihmal je odpošiljal leto za letom iz livornskega pristanišča ne dve, ampak pet ali šest ladij, natovorenih z izvrstno toskansko volno. Čez nekaj let mu je bilo obljubljeno ugledno in častno mesto zastavonoše volnarskega ceha — slovečega florentinskega Arte di Lana. Bratovi vdovi je dajal veliko dušno neznanen mesečen denar, tako da si je bila morala nonna Ursula marsikaj prikrajšati in marsikaj pritrpati, tembolj, ker ji je ostala edina, nežna ljubljena hčerka Ginevra; v tem času pa je bilo v Florenci vrlo malo ženov, ki ne bi iskali dote — prav kakor dan-današnji. Ali bogajoječa nonna Ursula

ni klonila; goreče je molila vsem božjim svetnikom, prav posebno še sv. Antonu, neumornemu in gorečemu mesarskemu zaščitniku v sedanjem in v bodočem življenju. Tolažila jo je nadeja, da bo Bog, ki je varuh vdov in sirot, poslal njeni hčerki, ki ne bo imela dote, dobrega in častitega moža; to pa je upala po pravici, zakaj Ginevro je dičila nenavadna lepota.

Težko je bilo verjeti, da je mogel tolsti in neotesami šaljivec Giovanni imeti s tolikšno lepoto in prikupljivostjo obdani hčerko. Ginevra se je oblačila vedno v preprosto in temno obleko; ali skozi izreze na prsih se ji je bleščala drobno nagubana srajca iz finega renskega platna; okoli lepega, čeprav malce tankega in dolgega vrata, kakor ga imajo vsa florentinskega dekleta, se je vila biserna ovrabnica, ki je na nji visela starodavna kameja iz hrizolita s kentaverjevo podobo. Svetli, bledozlati lasje so bili pokriti s tančico, ki se je spuščala do polovice čela in je bila tako tanka, da si mogel razbrati skozi njo krasno frizuro, narejeno iz venea tankih in skrbno spletenih čopov, ki jih je razvrščala v krog ali jim dajala tako podobo, da so spominjali bodisi na trtino bodisi na praprotovito listje. Bledo in mirno Ginevrino obličje je naličilo obrazu one Madone, ki jo je naslikal Filippo Lippi za florentinski vodovod, tiste Neomadeževane Device, ki se je prikazala v puščavi sv. Bernardu in z nežnimi, lili vosek cerkvenih sveč bledimi in dolnimi prsti o-

m Klub-bar. Dnevno koncert Pepo Winterhalter. Kavarniške cene! 1603
m »BUDDHA« čaj na ljubljanskem Velesejmu, ogledite si H paviljon šte. 461-465. 1774
m Kavarna mestni park. Dnevno svira prvovrstni Trio Smid-Hercer-Bernkopf od 21.-2. ure. V nedeljo tudi pop. od 17.-19. ure. 1791
m Kavarna Evropa. Tamburaška ka- pela, kapelnik g. Raškaj igra samo še do 31. t. m. Od 1. sept. igra in poje šestčlanska damska kapela pod vodstvom g. kapelnika Potočič-a. 1784

Med. univ. dr. F. Kartin
 zobozdravnik,
 Maribor, Slovenska ulica št. 9,
zopet ordinira.

Vabilo „Glasbene
Matice“ v Mariboru.

Pevski zbor Glasbene Matice je lansko leto brez vsakega pompa proslavljajal petletnico svojega delovanja. Z lahko razumljivim veseljem se Matičarji še danes spominjajo prelestnih dni med brati Srbi in Hrvati. Pa tudi koncerti doma in po naših mestih so nam v najlepšem spominu. Tudi za letošnjo sezono je določena turneja in sicer po Bosni in Jadranskih mestih, v mesecu juliju, ko so učitelji že prosti. Na vsak način želi Gl. Matica še nadalje vstrajati na svojem idealnem, zraven pa tako hvalnem delovanju. Kdo ne sliši rad lepega petja? Zato bo obdelala vsako leto vsaj eno muzikalno delo svetovnega slovesa, za spomlad in turnejo pa gojila domačo pesem, zlasti bo večjo pozornost obračala na moške zборе. Za letošnjo sezono smo si izbrali Haydnove »Letne čase«. To delo zahteva kolikor mogoče mnogo pevcev. Pevski zbor Gl. Matice stopa zato pred mariborsko javnost z vjudnim vabilom: Dne 15. sept., zvečer ob 20. uri se začnejo zopet redni pouki v petju. Vsak prijatelj petja, ženske ali moške, je tem potom prijazno povabljen, da vstopi kot član v naše vrste. K proizvajanju »Letnih časov« se sprejmejo tudi pevci in pevke kot gosti, ki me plačujejo članarine n. pr. dijaki in dijakinje.

Od vsakega člana se zahteva:
 1. Poznanje glasbene teorije.
 2. Redno obiskovanje pevskih vaj.
 3. Sodelovanje pri vseh koncertih.
 Pristopne prijave sprejema član našega zbora, g. Fr. Drčar, trgovina barvis-a-vis kavarn »Central«.

Blagodarnost.

Čašu meda još niko ne popi, da je časom žuči ne zagrili! Najsrečnejši muž, — nesrečan roditelj; srečan roditelj, — najnesrečnejši muž. I kad se nadah, e su iskrušenja prešla i da nastaja vreme porodične sreće i tihe radosti, iznenadni udarac neispitane Sude Božje ote nam iz zagrljaja 28. 7. o. g. idealno nežnu majku dečitel svojoj, kad im beše nena-

bračala liste njegove knjige. Na otroških nstnrah, v mirnem, otožnem pogledu, na visoko začetnih, jedva naznačenih Ginevrinih obrvih je bil prav tako izraz neskončne nedolžnosti, ki je zlo še ni moglo premagati. In čeprav je dihal od nje jutranji hlad in svežost samostanske lihe, se je vsa zdela krhka, šibka, preveč fina in tanka, kakor da ne bi bila ustvarjena za življenje. Ko je hčerka mesarja Almeria stopala po florentinskih ulicah v samostan, tako ponižna, tiha, z povešenimi očmi in z molitvenikom v rokah — so veseli mladeniči, hiteli na gostovanja ali na lov, ustavili konje in kazali resnoba obraz; smeh in šaljivost sta umolknila in mladi možje so s spoštljivimi pogledi dolgo sledili lepo Ginevro na njeni poti.

(Dalje prihodnjik.)

Paberki.

x Dobra misel. Tristan Bernard je zamudil vlak in je moral ponoči peš v Versailles. Ustavil je avtomakso in vprašal: »Koliko zahtevate v Versailles?« — »Stirideset frankov!« Čujte, prijatelj, vsedite v voz, pa vas zapeljem tja za dvajset frankov.

x Pisateljski honorarji. Ko je lord Beaconsfield v dobi, ko je bil ministarski predsednik, dobil od častihlepnega založnika za svoj »Endymion« 10.000 liber sterlingov, se je splošno mislilo, da je to največji honorar, kar jih je bilo kdaj izplačanih. Založnika bi bil skorajda uščedil, danes založniki plačujejo znatno

knadivo najpotrebnejši; meni uxor-ženu, koja je u teškim časovima uvek znala duh mi podići; jadnoj stara-majci jedinicu kćerku, a celoj rodbini angjela ljubavi rodbinske.

Mariju Trbojevič, r. Pejinovič.

Još nesabran od tog udarca, pod kojim se duša u bolovima grči i previja, smatram za dužnost, da u ime sviju, koji oplakuje moju našu pokojnicu, ovim putem najtoplije blagodarim svima, kojih se dojmila nesreća naša i koji nam priletiše v pomoć ili iskazše svoje saučestje.

Napose hvala neka je braći sveštenicima gg. Dimitriju Jankoviću, vojnom protistavroforu iz Ljubljane, Josifu Jakšiću, vojnomu protu iz Zagreba, Milošu Končareviću iz Lepoglave i Mihajlu Velenderiću iz Vukovara, koji bratski pohištše, da se bratu svome na nevolji magju.

Nemam reči, kojima da blagodarim gg. Boži Jovanoviću, Kostu Krstiću i njegovoj dobroj gospođi, bez kojih ne bih bio znao, šta da počnem. Njihova plemenitost nikad se ne može zaboraviti.

Hvala neka je na položenim vencima: oficirskom zboru garnizona mariborskog, ruskoj koloniji, porodicama L. Benčine i A. Hirschlera.

Hvala neka je Glasbenoj Matici i vojnoj muzici, koje pesmom tugovankom i žalobnom svirkom milu pokojnicu ispratiše na večni počinak.

A osobita hvala neka je građanstvu dragog mi Maribora, koje ni neobično nevretime nije sprečilo moglo, da u onolikom broju pri sahrani učestvuje.

Koga ovde ne spomenuh, molim da mi oprostite: u svom jadu nisam mogao sve zapaziti.

U Mariboru, 25. 8. 1925.

Vojni prota Petar T. Trbojevič.

Naše šole.

m Drž. žensko učiteljske v Mariboru. Vpisovanje v 1. letnik 1. sept. od 9. do 10. ure, nato ipit iz petja. Vpisovanje v višje razrede 2. sept. od 8.-12. ure v dotičnih razredih. Božja služba v petek, 4. sept. ob 9. uri. Redni pouk v soboto, 5. sept. ob 8. uri. Predpogoj sprejema je vpis.

š Drž. dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Pomavljalni izpiti se vrše dne 11. septembra, prijave za vstop v I. in II. letnik sprejema ravnateljstvo do 13. septembra, otvoritvena služba božja bo 14. pričetek rednega pouka pa 15. sept. — z.

Gospodinjška šola v »Mladiki« v Ljubljani se prične 2. oktobra ob 8. uri. Vpisovanje je dne 1. okt. ob 9. uri zjutraj. Namen gospodinjške šole je podati občo gospodinjstvo naobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah gospodinjstva. Za sprejem je treba, da je gojenka izpolnila najmanj 16. leto in da se izkaže z izpričevalom dovršene meščanske šole ali njej podobne šole. Učni predmeti so: gospodinjstvo, spiseje, računstvo in knjigovodstvo, vzgojeslovje, življenjstvo, zdravstvo, državno-znanstvo, nauk iz gospodinjstva, vrtnarstvo, serviranje, kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa domača opravila. Vse navedene predmete poučujejo strokovno izprašane učiteljice, oziroma profesorji. Vsaka gojenka plača pri vstopu 50 Din

več, (namreč v Angliji in drugod, o Jugoslaviji nihče niti ne črne), vendar pa samo pisateljem, ki so si pridobili sloveče ime. Honorarji v Nemčiji niso znani, ker jih Nemci skrbno prikrivajo. Bolj odkritostni so Angleži, zato naj sledi nekaj podatkov kake honorarje dobivajo njihovi pisatelji. Romanopisec H. Caine ima že 40 milijonov Din letnih dohodkov. B. K. Barriea dohodke cenijo na 28 milijonov Din na leto. Razmeroma pičle dohodke ima znani romanopisec Wells, pa vendarle zasluži okoli 12 milijonov Din na leto. Bernard Shaw je na četrtim mestu; zasluži okrog 9 milijonov Din. Toda kaj je to v primeri s honorarji Jacka Dempseya, ki je zaslužil v zadnjih osmih letih približno 200 milijonov Din. Pardon, Jack Dempsey ni pisatelj, temveč — bokser. Kakor je videti, velja njegova »umetnost« neprimerno več ngo umetnost njegovih rojakov - pisateljev.

x Iz kanibalske kuhinje. Prvotno se je mislilo, da je bilo ljudozrstvo priljubljeno zgolj pri najprimitivnejših narodih osrednje Afrike. To pa ne drži, zakaj najlepše svetove je pognal kanibalizem baš pri plemenih, ki se odlikujejo po svoji precejšnji kulturni in prastari zgodovini. Srednjeafriški ljudje so si dobavljali človeško meso z lovom, medtem ko so si kulturnejši Balubi držali sužnje, ki so jih lepo pitali za zakol. Če je bil suženj občinska lastnina, je skrbel zanj župan, ki je tudi odločil, kdaj ga bodo smeli spoštovani občani pojužnati. Do tega nesrečnega trenutka je mo-

koj pristojbino za učila. Učenke so ali zunanje, ki stanujejo doma ali drugod, ali pa notranje in stanujejo v internatu, ki je v zvezi z gospodinjško šolo. Zunanje gojenke plačujejo mesečno z ukovino vred 600 Din, notranje pa »plačujejo« za vso oskrbo in ukovino 1100 Din. Pouk traja od 8. ure zjutraj pa do 6. zvečer. Odmor je med 14. in 15. uro. Učenke so razdeljene v 2 skupini, od katerih je ena zaposlena pri šivanju, odnosno pri pranju in likanju, druga pa pri kuhanju. Teoretičen pouk se vrši skupno. Zunanje učenke gredo po 18. uri lahko domov, notranje pa so zaposlene po skupinah pri pripravljanju večerje in pri posebnih urah, kakor pri francoščini, italijanščini, klavirju itd. V internat gospodinjške šole se sprejemajo tudi učenke drugih šol, ki imajo vso oskrbo in prvovrstno hrano. Mesečni honorar znaša za te učenke 1000 Din. S seboj imajo prinesli perilo, obleko določeno po uvidevnosti svojih starišev, jedilni pribor in prtiče, posteljno perilo, 1 letno in 2 zimski odejili ali pernice in blazino. Internat ima svojega domačega zdravnika, ter poleg učiteljic tudi še prefektinjo, ki poučuje francoščino in vodi italijansko konverzациjo.

Sport.

B. U. S. K. (Beograd) : I. S. S. K. »Maribor«. Danes ob 17. uri nastopi »Maribor« proti beograjskemu univerzitetnemu sportnemu klubu v nogometnem tekmovalju, kar pomeni prijetno iznenadnje in zasluži popoln interes naše publike. Srbski sportniki bodo gotovo predvedli dobro igro in »Maribor«, ki se ne čuti več v sigurni vlogi zmagovalca bo gotovo skušal izsiliti kar najugodnejši potek, tako, da se obeta dokaj zanimiva borba. V predtekmi ob 16. uri nastopijo dve ženske rokometne skupine.

: Teniš turnir »Ptuj« : »Maribor«. — Danes celi dan se odigrava na obeh prostorih »Maribora« medklubski turnir, ki obljublja s strani »Ptuja« in »Maribora« dokaj oster potek. Vstopnina 10 Din, dijaki 5 Din.

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Sv. Lovrenu na Pohorju priredi v nedeljo dne 6. septembra popoldne svoj javni telovadni nastop, združen z veselico v prostorih gostilne gospoda Kodra. Prijatelji narodne in sokolske misli od blizu in daleč vabljeni!

Kratke novice.

Doma.

Zagrebski evangeliški senior in župnik dr. Filip Popp je bil odlikovan od kralja z redom sv. Save IV. razreda.

V neki vasi v Vojvodini so si hoteli kmetje sami zgraditi šolo in sicer na državnem zemljišču. Srežki poglavar pa jim je to preprečil in jih z orožniki razgnal.

V Vojvodini bodo v prihodnjih dneh otvorili več dispanzerjev za tuberkulozo, ki jih je osnovalo ministarstvo za narodno zdravje.

ral človeški krmiljenec delati za občinski blagor in vsa vas je lepo skrbela zanj. Skrb je šla tako daleč, da so ga celo oženili in mu pustili, da je imel otroke, zakaj tak mož je baže bolj zadovoljen z življenjem in se da lažje podkrmiti. — (Afriški ljudje so tedaj mislili, da zakonsko življenje povzroča toščobo). — Umljivo je, da ni smel suženj niti slutiti, kakšne namene ima vaška skrb in ljubeznivost, kajti sicer bi se bil preklancano slabo redil. Ljudjezeri vedo tudi povedati, da meso človeka, ki ga tarejo hude skrbi in nevolje, nikoli ne tekne tako kot meso neskrbnega veseljaka. Sredi sužnjeve največje sreče in toščobe je napočil dan, ko je župan vprašal oraklja ali kaže zaklati pitanega sužnja. Če so bila znamenja ugodna, so zvalili sužnja na lov v široke stepe, za družbo pa so mu dali nekoliko krepkih fantov, ki so se opremili z ostrimi kiji. Ko so bili v najgostejši travi, je eden izmed fantov zasedil morilno orožje v sužnjevo tilnik. Mož je bil takoj mrtev, nakar so fantje izpulili travo in ga položili na golo zemljo, potlej pa pokrili truplo z travo, da ni mogel k njemu mrtes ali da ga ni zlahka opazil kak požrešni sosed iz živalskega sveta. Čez nekaj ur je trava v vročem afriškem soncu usahnila in so jo zažgali. V tem ognju je suženj toliko zgorel, da se je pokazalo »lepo belo meso«. Tako je bilo za današnji dan mesarsko in kuhinjsko delo končano. Sele naslednjega dne so žrtev skuhali in se zbrali okoli nje, medtem ko jim je župan delil porcije. Ženske se pojedine niso

Pri postaji Bačka Palanka je povozil vlak nekega 84letnega starca, ki ni slišal piskanja lokomotive in je šel čez progo.

Na progi med Sarajevom in Brodom se je zvalila radi neurja na tračnice velika bukev. K sreči je to opazil neki pastir in dal ustaviti vlak, ki bi se bil sicer zvalil v reko Bosno.

Povodom mednarodnega profesorskega kongresa v Beogradu so izšle znamenke s posebnim žigom.

V Beogradu je električna struja ubila natakarka Topaloviča, brata znanega socialističnega voditelja dr. Živka Topaloviča.

Nekateri listi poročajo iz Beograda, da bo znižanje železniških tarif stopilo v veljavo že s 15. septembrom.

Po vsej državi se vrši popis ruskih beguncev-zdravnikov.

Tekom avgusta je bilo v Splitu 4000 tužcev.

Pri menjavanju straže v policijski vojašnici v Saski Kamenici se je zgodila usodna nesreča. Ko so novo nastopivši redarji prevzemali službene samokrese, se je po naključju en samokres sprožil. Strel je letel skozi okno na dvorišče in zadel zaročenko enega izmed policijskih uradnikov, ki je tam čakala svojega izvoljenca, naravnost v srce. Vzgrudila se je mrtva na tla.

Po svetu.

V Boliviji v Južni Ameriki je izbruhnila revolucija, ki hoče strmoglaviti sedanjega predsednika Villanueva.

Blizu Debreceina je skočil osební vlak iz tira; strojevodja je bil takoj mrtev. Nesreča je zahtevala še več žrtve.

V Lötschertale v švicarskem Kantonu Vallis je našel neki gorski vodnik tri zmrznjene turiste iz Lipskega, kijh je zalotil sneženi metež.

V Benetkah ne mine dan, da ne bi bil okraden kak tujec. V četrtek je bila ukradena nekemu Berlinčanu na kolo-dvoru denarnica s 6000 lirami.

V Italiji je znašalo 30. maja število brezposelnih okoli 86.000 oseb.

Na lünenburških pašnikih so se pojavili v velikem številu gadi. V dveh mesecih so jih pobili nad 300. Nekli kmet je ubil izredno velikega gada, v čigar truplu so našli 12 mladih gadčev.

V Rimu i Palermu vlada neznosna vročina, ki skoraj onemogoča promet na ulici. V Palermu je kazal toplomer v senci 40° C.

Član milanske opere Luigi Zanto je nasel nekemu goljufu, ki se mu je predstavil kot agent berlinske opere in ga angažiral za nekoliko gostovanj. Izvabil je od umetnika dragocen prstan z diamantom. Po sklenitvi pogodbe pa je »agent« izginil kakor kafa.

Ameriški financarji so zaplenili v milnem finančnem letu za več ko sto milijonov dolarjev likerjev in spirita.

Predvčerajšnjim so našli v budimpeštanskem vlakcu v luži krvi 23letno Katarino Sebahos iz Kečkemetla. Prerezala si je žilo. Tik nje je ležalo pismo, v katerem sporoča, da je obnala radi tega, ker ljudje govorijo, da je izgubila de- vištvo.

V Harkovu v Rusiji se je začel proces proti 95torici sodnikov, ki so obtoženi, da so se dali podkupiti. Sodilo jih bo najvišje ukrajinsko sodišče.

smele udeležiti, ker je uživanje človeškega mesa neke vrste obred, h kateremu imajo pristop zgolj možje in fantje. — Človeško meso kuhajo navadno z bananami in maniklo ter ima baže prijetnejši okus od svinjskega. V kolikor se meso ne sne k enemu obroku, ga vržejo v ogenj. Na pojedini spijejo obilo palmovega vina. Vzlic temu pa pojedina ni vesela. Tajinstveni pečat obreda ji daje obeležje. Može se drže resno in zamišljeno. Uživanje človeškega mesa je tedaj združeno z nekimi versko-mističnimi občutki. Videti je, da je to ostanek neke davne, primitivne in v svoji primitivnosti strahotne religije.

x Žene s rdečimi lasmi. Los Angeles je odnesel rekord, da je v njem največ razporok v Ameriki. L. 1924 je bilo 8032 ločitev, letos pa je bilo to število preokračeno že v prvi polovici leta, kar je pripisati temu, da prihajajo v Los Angeles tudi iz drugih mest nezadovoljni zakonski pari, da razvežejo svoje nadležne vezi. Po statističnih podatkih je povprečna starost razporočencev 21 do 26 let. Pri tej priliki so dognali v Los Angeles sledeče zanimivo dejstvo: Izmed razporočencev žen odpada najmanjše število na rdečelase, medtem ko se brunetki loči dvakrat več ko plavalaske. Sodniki v Los Angeles, ki se seveda zelo spoznajo v zakonske zadeve, trde, da so plavalaske veliko bolj potpečljive ko brunetke, vrhu tega pa kažejo tudi večje diplomatske sposobnosti in se torej lažje izmažejo iz nevarnih zakonskih preprirov. Idealna zakonska žena je baže rde-

Mariborsko mestno šolstvo v šol. letu 1924-25.

Po uradnih podatkih Mestnega šolskega sveta in prijaznih sporočilih obeh drž. učiteljskih ter učiteljskega č. šol. sester sestavi Dr. P. Strmšek.
(* so nemški razredi; v IV. dekliški osnovni so v 1. in 2. razredu tudi dečki.)

A. Otroški vrtci:

I. Razlagova ulica	54 dečkov	52 deklic	skupaj 106 otrok
II. Erjavčeva ulica	56	67	123
III. Valvazorjeva ulica	80	79	159
č. šol. sester	36	40	76
skupaj	226 dečkov	238 deklic,	skupaj 464 otrok

B. Osnovne šole.

a) deške:

Razredi	I.	II.	III.a	III.b	IV.a	IV.b	V.a	V.b	VI.a	VI.b	VI.c	skupaj
I. Razlagova ulica	25	38	23	35	36	37	35	35	—	—	—	264 učencev
II. Razlagova ulica	23	—	29*	—	43*	—	26*	—	24*	—	—	145 "
III. Ruška cesta	49	48	35	35	36	37	41	37	—	—	—	318 "
IV. Samostanska ul.	39	35	38	28	34	33	46	—	47	45	—	345 "
Vadnica m. učit.	23	14	25	—	27	—	20	—	—	—	—	109 "
skupaj												1181 učencev

b) dekliške:

Razredi	I.	II.	III.a	III.b	IV.a	IV.b	V.a	V.b	VI.a	VI.b	VI.c	skupaj
I. Miklošičeva ul.	27	29	38	—	43	—	34	—	34	34	25	264 učenk
II. Magdalenski trg	42	48	32	34	25	26	34	33	—	—	—	274 "
III. Vadnica ž. učit.	44	43	31	—	40	—	49	—	—	—	—	207 "
IV. Cankarjeva ul.	14+	18+	34	31*	38	40*	58	40*	26	—	—	335 "
č. šol. sester	50	46	46	—	58	—	61	—	40	—	—	301 "
skupaj												1381 učenk

C. Pomožna šola za slabo nadarjeno deco:

razred	priprav.	I.	II.	III.	IV.	skupaj učencev
dečki	4	9	9	6	10	38 učencev
deklice	4	4	3	7	6	24 učenk
skupaj						62 učencev

C. Meščanske šole:

razred	I. a.	I. b.	I. c.	II. a.	II. b.	II. c.	III. a.	III. b.	IV. a.	IV. b.	skupaj učencev
deška v Krekovi ulici	66	66	52	41	40	40	46	44	32	27	454 učencev
dekliška I. Miklošičeva ul.	42	—	—	28	25*	—	16*	—	—	—	111 učenk
II. Cankarjeva ul.	46	46	48	40	39	—	32	31	44	—	326 "
skupaj											891 učencev

D. Splošni pregled:

	dečkov	deklic	skupaj učencev
Otroški vrtci	226	238	464 učencev
Osnovne šole	1181	1381	2562 "
Pomožna šola	38	24	62 "
Meščanske šole	454	437	891 "
skupaj	1899	2080	3979 učencev

čelaska, ki se ume najbolj živeti v zakonske dolžnosti in kaže tudi največ življenjske močnosti pri plovbi med Seilo in Karibdo zakonskega življenja.

Zakon in dolgo življenje. Po statističnih računih nekega škotskega profesorja se je v zadnjem desetletju 1911—1921 v primeri z desetletjem 1900—1910 življenje škotskih mož in žena podaljšalo za tri leta. Do enakih izsledkov so prišli tudi ameriški računarji. Zanimivi so podatki, ki se tičejo samskih in oženjenih oseb. Petindvajsetletnega moža, ki ostane samski, čaka pet let krajše življenje nego njegovega tovariša, ki se je v tej starosti oženil. Nasprotno temu pa mladenka, ki se v tej starosti ne poroči, živi delj časa ko njena omožena vrstnica. Vendar pa je ta ugodnost zgolj navidezna: če namreč odštejemo pri omoženih smrtni slučaj pri poroki in njihovih posledicah, vidimo, da poročene žene živijo normalno vsaj eno leto več kot neporočene. Značilno je, da vdove ne žive tako dolgo kot poročene ali samske vrstnice. To bi se dalo razložiti s tem, da zaidejo v številnih primerih v težek gospodarski položaj. Kar pa se tiče umrljivosti samscev, meni naš profesor, da mnogi samski baš radi tega ne sklepajo zakone, ker se ne čutijo zdrave.

Pogrebne navade pri divjih narodih so veči jako čudne. V Queenslandu imajo navado, da padlega sobojnika spečejo in snedo, njegovo kožo pa nagačijo ter priredijo zelo slovesen pogreb. — V Avstraliji in sicer v pokrajinah, kjer

ni dreves, zavijejo mrliča v govejo kožo in ga posunejo sedečega v zemljo. — Druga avstralska plemena suše mrliča nad slabim, a močno se dimnim ognjem ter ga pokopljejo šele tedaj, ko je do celotno posušen. Drugod, tako na pr. na Viktoriji, pokopljejo celega mrliča razen koščka telesa, kosti ali roke, ki jo posuše in nosijo obešeno okoli vratu: tako so baje najbolj varni pred sovražnikom. V severni Avstraliji zanesejo mrliča na drevje in pokopljejo šele njihove kosti. Vdove po mrličih imajo določene posebne sohe, kjer morejo prebiti nekoliko mesecev in ne smejo ves ta čas spregovoriti niti besedice. Žalujejo si nadrgnejo telo z apnom, zakaj v Avstraliji je žalna barva — bela. Doba žalovanja, torej tudi mazanja z apnom, traja eno leto. Često zažgejo tudi hišo, ki je v njej umrl človek, zakaj vsa vas se preseli na drugo mesto. (To je mogoče tam, kjer ni hiš v našem smislu in kjer se lahko ljudstvo seli iz kraja v kraj). Posebno navado imajo pri pogrebu na Filipinih: tam enostavno vse moške, ki pridejo posetiti mrliča, naklestijo z bičem, češ, naj čutijo enako bolelost kakor žalujejo v hiši.

x Vera v posmrtno življenje je pri ljudeh jako različna. Dognano je, da ni najbolj verjetno vedno ne verujejo in zopet najbolj neverni nekaj verujejo. T. C. S. Schiller je priredil javno anketo o veri v posmrtno življenje. Oglasilo se je zelo veliko ljudi. Odgovori so vrlo zanimivi. Tako zatrjuje neki 84-letni

Kultura in umetnost.

x Finansijski problemi kraljevine Srba, Hrvata in Slovenaca. Pod gornjim naslovom, redakcija velikog ekonomskog časopisa »Bankarstvo« izdaje jednu opsežno i aktuelnu ediciju, koja obuhvata pedeset originalnih rasprava o savremenim pitanjima naše finansijske politike. Medju autorima nalaze se: Ministar Finansijsa dr. M. Stojadinović (Beograd), italijanski ministar finansijsa conte Volpi (Rim), bivši bugarski ministar Kosta Todorov (Beograd), bivši ministar trgovine i industrije n. r. dr. Djuro Surmin (Zagreb), podpreds. Bankovnog Ureda Cehoslovačkog Ministarstva finansijsa, dr. Vilim Popišil (Prag), glavni urednik londonskog »The Economist« Leonard J. Reid (London), dr. Vlada T. Marković (Beograd), dr. Juraj Vrbanić (Zagreb), Nikola Berković (Sarajevo), Alojzij Tykač (Ljubljana), O. Weismeyer (Zagreb), dr. Stanko Sverljuga (Zagreb), dr. Mirko M. Kosić (Novi Sad), dr. O. Frančević (Zagreb), Nikola Stanarević (Beograd), dr. Miroslav Stojadinović (Beograd), Milan Prpić (Zagreb), Dragutin Hribar (Ljubljana), dr. Nikola Stojadinović (Sarajevo), Jacques Reiss (Zagreb), dr. Blagoje Bojadjević (Skoplje), Ernest Grünwald (Zagreb), dr. Gustav Gregorin (Ljubljana), Svetozar Milinović (Zagreb), Milan Krešić (Zagreb), dr. Radoslav Pipuš (Maribor), M. Dj. Janković (Niš), dr. Pero Mitrović (Sušak), Konstantin Dožudić (Belišće), ing. Konstantin Čutuković (Osijek), J. Selak (Zagreb), dr. Franjo Pavlić (Beograd), Dušan Uzelac (Beograd), prof. Bran. Todorović (Beograd), Aladar Merker (Sarajevo), dr. Milan Ulmanj (Zagreb), dr. Pavao Fröhlich (Karlovac), Feliks Fischer (Velika Kikinda), ing. Rado Lah (Ljubljana), Jovan P. Mihajlović (Beograd) prof. Stevo Ostermann (Zagreb), Milan Juzbašić (Daruvar), dr. Vidan O. Blagojević (Beograd) i mnogi drugi poznati javni radnici. — Pored originalnih rasprava, ova publikacija sadržaje interesantne grafičke crteže i statistiku. Obradjena su sva pitanja, koja su u vezi sa finansijskom politikom vlade. Dobiva se u svima većim knjižarama i kod izdavača: Administracija »Bankarstva« u Zagrebu br. 6, Maravska 30.

x Kleiner Führer durch Slovenien. Mit einer Karte und 30 Illustrationen von Rud. Badjura. Verlag: Tourist-office, Ljubljana. Marljivi turistovski publicist g. Badjura, ki je obogatil naše skromno slovo te vrste za več uspešnih knjig, pravih slovenskih Baedekerjev, je pripravil za Tourist-office novo krasno delce: nemškega Baedekera za Slovenijo. Zvest svojim prejšnjim metodam in bogat novih izkušenj je dal v tej knjigi dober pripomoček tujcu, ki si bo hotel ogledati Slovenijo in njene krasote. Kljub temu, da knjižnica ni obsežna (šteje 66 strani teksta, vstevši kazalo), je vendar v nji zgoščeno vse, kar potrebuje tujec za prvo orientacijo. — Knjižica ima praktičen pomen in temu namenu tudi docela ustreza. Oprema je lična. Na prvem mestu je umetniška priloga: večbarvna slika Bleda; med besedilom pa najdemo 30 izbranih ilustracij, ki predložijo razne lepe kraje v Sloveniji. Snov sama je razdeljena na dva dela: Posavje (7—40) in Podravje (41—59). Naš tujski promet je s to knjižico ve-

ameriški duhovnik, da je vedno učil o tem, ni pa imel toliko časa, da bi se v to vprašanje tako poglobil, da bi mogel o njem sam kaj povedati. Neki sodnik piše, da se boji razmišljati o smrti, ker bi utegnil zblazniti. Neki statistik pravi, da bi bilo razmišljanje o posmrtnosti brezplodna potratna časa. Neki filozof meni, da 99 odstotkov ljudi pravi, da verujejo v posmrtno življenje, vendar pa jih to ne moti, da ne bi delali tako, kakor da ga ne bi bilo. Neki modrijan pravi duhovito, da se mu nebesa zde prav tako strašna kot peklo, da pa se je sicer že zaobljubil peklu. Advokat, ki ne veruje v to, kar uči krščanstvo, izraža v svojem odgovoru silen strah pred možnostjo, da bi mogla nekega dne njegova advokatska osebnost postati kup gnile snovi in nič drugega, zato se tolaži s tajinstvenimi psihičnimi pojavi, ki dajo slutiti, da bi utegnil tudi po smrti nadaljevati svojo življenjsko karijero. Podoben strah čuti tudi neki duhovnik, ki si prav tako želi posmrtnega življenja, češ, sigurno ne bo slabše nego je zemeljsko. Drugi duhovnik pa je tako navdušen za življenje, da trdi, da bi bil rajši hudič v peklu kakor pa smrdljivi ostanek, ki jih polože v grob. Tudi neki trgovec se je oglašil in pravi, da bi mu vse bilo ljubše, je popolno prenehanje njegovega bitja ne. Tako močan je življenjski nagon v človeku. — Po »Lid. Nov.«

Jesenski
MEDNARODNI VELESEJ V PRAGI
6-13. septembra 1925.
Središče srednjeevropske trgovine in industrije. Posebna jugoslovanska razstava.
50% znižana vožnja
na čehoslovaških in jugoslovaških železnih, 25% znižana vožnja na avstrijskih železnih.
Brezplačni vizum
za potovanje na Čehoslovaško. Pojasnila in legitimacije daje: Čehoslovaški konzulat-Ljubljana, Mariborska tiskarna-Maribor, Aloma Company-Ljubljana. 1667

liko pridobil, ker se je bo lahko mirno dalo tujcu v roke. Primerno bi bilo, če bi se priredila tudi francoska izdaja, zakaj dosedanje publikacije te vrste (na pr. sicer čedna knjiga »Visions la Slovenie«) so neprimerno in ne ustrezajo praktičnim potrebam tujkega prometa. Nemara je marsikaterega tujca odbilo od potovanja po naših krajih baš pomikanje takih priročnikov. Baedekerjev, ker vsak ne more imeti cicerona in še manj se more tujec iz zapadnih držav obračati za vsako malenkost na domačine, med katerimi le neznamenit odstotek obvlada zapadne jezike. Zato pozdravljamo s priznanjem trud in požrtvovalnost g. Badjura in Tourist officea, zavedajoč se važnosti, ki jo ima tako delo za bodočnost našega tujkega prometa.

x Sienkiewicz. Potop. Iz poljščine prevzel dr. Rudolf Mole. 5. in 6. snopič. V Ljubljani 1925 Založila Tiskovna zadruga. Cena 25 Din s poštnino vred. V Sienkiewiczovih delih, katere izdaja Tiskovna zadruga je izšel romana Potop 5. in 6. snopič. Nadaljnji snopiči izidejo v kratkem.

x Zgodovinska razstava portreta v Ljubljani. Narodna galerija je pričela pred nekaj dnevi z obešanjem portretov v Jakopičevem paviljonu. Pokazalo se je, da je paviljon za veliko število slik, med katerimi so nekatere zelo razsežnega formata, pretesen, tako da bo morala galerija s prostorom zelo varčevati. V glavnem je razvrstitev strogo historična, tako da bodo v zadnji levi dvorani razstavljeni portreti 16. in 17. stoletja, v sprednji levi dvorani 18. stol., v glavni, srednji dvorani 19. stol. do Subicev in v obeh stranskih prostorih na desni moderni mojstri. Ker je razstava zanimiva ne le z umetnostnega stališča, marveč tudi kot galerija naših prednikov in znamenitih osebnosti naše preteklosti, je želeli, da jo občinstvo obišče v kar največjem številu.

Kupujte srečke Doma ubogih!
Cena Din 50—

I Z J A V A *

Podpisani izjavljamo s tem, da smo dne 16. VIII. v gostilniškem prostoru gospoda župana Potočnika v Framu, pri katerem se je vršila veselica požarne brambe, strgali iz okvira, ki je visel na steni sliko bivšega avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda.

Storili smo to radi tega ker smo mnena, da bi se take slike, ki žalijo čut narodno mislečih gostov, morale že davno odstraniti.

Kakor smo zaznali, se dolgi gospoda Antona Lukša, da je on dal povod, da se slika odstrani, kar najodločneje zankamo, ker je g. Lukša pristopil k naši mizi tik pred našim odhodom, a sliko smo iztrgali takej po prihodu.

Maribor, dne 26. VIII. 1925.
Ciril Gorjup, l. r.: Danilo Nabergoj l. r.:
Milko Obersnel, l. r.

*) Za gornjo izjavo odgovarjajo v smislu člena 34. poglavja VII. tiskovnega zakona zgoraj podpisani pisci te objave. Opomba uredništva.

Razveseljiv pojav na naši meji.

(Dopis).

Medtem, ko dobivamo od naše severne meje samo žalostne in tožeče novice o agilnosti tujih, naši narodnosti in državi, neprijaznih elementov, imamo danes zaznamovati vsaj en razveseljiv pojav. V nedeljo dne 23. t. m. se je ustanovila v prijazni Smarjeti ob Pesnici podružnica Jugoslovanske Matice. Ze ustanovitve narodno obrambnega in prosvetnega društva v naših obmejnih krajih v časih in razmerah, ko splošno pojema zanimanje naše javnosti za to važno delo, je brez dvoma pomemben dogodek. Se bolj

pomembne pa so okolščine, ki so spremenjale to ustanovitve.

Pred kratkim so imeli Smarjetčani prireditve, pri kateri so nastopili prvič odrasli v primernih gledaliških igrah in prizorih. Vstopnine se za to prireditve ni pobiralo, ker je bila prva prireditve te vrste v Smarjetu. Kakšno zanimanje je to vzbudilo med ondodnim prebivalstvom, se lahko posname iz tega, da še danes govori čela fara o posameznih igralcih in vlogah. Pri tisti priliki se je sprožil misel ustanovitve podružnice J. M. Minulo nedeljo pa se je že ustanovila.

Lepega nedeljskega jutra so se ljudje zgrinjali k rani službi božji v smarjetško župnijsko cerkev. Seveda ni nihče vzel s seboj dežnika, ker se je obetal krasen dan. Med cerkvenim opravilom pa so zateknili oblaki s severa preje jasno in čisto nebo, in ko so prihajali ljudje iz cerkve, je pretila vsak čas izbruhniti nevihta. Mnogi so seveda hiteli domov, da se ušili nevihti. Človek bi sodil, da bo preteča nevihta preprečila ustanovitve J. M., ki je bila določena takoj po maši. A temu ni bilo tako. Zrell možje in dorasli smarjetški fantje so kljub temu napolnili prostorno šolsko sobo ter z zanimanjem sledili poljudnim razmotiranjem govornika. Takoj nato se je pričelo vpisovanje udov. Kakšna rodovitna tla je našla lepa misel med tamošnjim prebivalstvom, je razvidno iz dejstva, da je že pri ustanovitvi dosegla podružnica 112 članov. To število pa bo de brez dvoma še zdatno narastlo. Zakaj Smarjetčani hočejo vse prosvetno in deloma tudi gospodarsko poučno delo združiti pod okriljem J. M. torej pod ne-strankarsko firmo, katera družji vse dobro misleče ljudi raznih političnih naziranj. To se je povdarjalo tudi ob podružnični ustanovitvi ob splošnem odobravanju pristašev raznih političnih naziranj. Tudi v odboru so zastopane razne politične struje, kar bo brez dvoma mnogo pripomoglo k uspešnemu razvoju in delovanju nove podružnice.

Da se je ustanovitve te važne postojanke obnesla nad vse pričakovane dobro, je pred vsem zasluga tamošnjega g. župnika in g. šol. upravitelja, ki delujeta kljub političnim diferencam, vzajemno v gmotni in moralni dobrobit cele okolice.

Ogromni gozdni požari v Rusiji.

Stene in gozdovi, ki gorijo vse leto. — 200 milijonov rubljev letne škode.

Ruski tisk se peča obširno z ogromnimi gozdnimi požari, ki postajajo kroničen pojav. V začetku vsakega leta pričnejo goriti gozdovi in stepe po prostranih ruskih pokrajinah. Požari trajajo vse leto in še dalje. Tako poroča moskovski list »Rabotaja gazeta« o velikem gozdnem požaru v Irkutski guberniji, ki je nastal v oktobru lanskega leta in traja še danes.

Razni moskovski listi prinašajo obširne statistike, iz katerih je razvidno, da je bilo letos samo v 9 gubernijah nad 6.480 požarov, ki so uničili 138.000 desjatina gozda. V preteklem letu je bilo 12.175 požarov, pri katerih je zgorelo 646.000 desjatina. Ruski strokovnjaki so tudi izračunali škodo zgorelih gozdov, ki znaša letno nad 200 milijonov rubljev.

Ruska vlada se na vse načine trudi, da bi zadušila gozdne požare, katerih 75 odst. je nastalo iz neznanih razlogov. Dosedaj je bil še najbolj uspešen način pogašenja teh velikih gozdnih požarov, da so izkopali velike jarke, ob katerih se je ustavil ognjeni val. Vsekakor je to velik problem Rusije, ki mu ni enakega v nobeni drugi državi.

Razbojniški napad na avtobus.

Slička iz Sovjetske Rusije.

Med Zitomir in Volinjskim Novgorodom v Rusiji je minuli teden napadla četa roparjev meki avtobus in oropala vse potnike. Roparji, ki jih je bilo 12, so 10 oseb ustrelili, nekoliko pa jih težko ranili. Avtobus je spremljalo več vojakov, ki pa so zbežali, ko so začeli roparji streljati. Avtobus je bil poškodovan od eksplozije ročne granate in morali preostali popotniki oditi peš v Zitomir.

Sovjetska uprava je poslala vojaško četo, da bi izsledila tolovaje in jih zaprla, ko pa so vojak prišli v vas, blizu katere se je zgodil omenjeni zločin, so jih vaščani napadli. Zaradi tega so vojakji vas zažgali. V splošnem poplahu, ki je nastal, se je posrečilo ustreliti voditelja roparske tolpe in nekoliko njenih članov, medtem ko so ostali pobegnili v gozdove. 72 vaščanov so zaprli, žrtve pa v Zitomiru pokopali.

(L. Nov.)

Čemu se ženske lepo oblačijo.

Razni pisatelji, v prvi vrsti pa dušeslovci, so se ukvarjali s vprašanjem, zakaj in za koga polagajo ženske toliko pomena na svojo toaleto. Nekateri psihologi trdijo, da ženska ikdar ne mislijo na moški spol, kadar zaljuba in lišpa svojo zunanost. Čujmo, kako to utemeljujejo:

Anglež Erskine of Marr trdi, da je abotna trditve, češ, da se ženske lišpajo, ker bi hotele obrniti nase pozornost moškega. Modrec piše med drugim: »Vsaka ženska dobro zna, da je malo moških, ki bi bili lahke strokovnjaški kritiki ženskih toalet in da navačno ženske moške oblačijo. One same instiktivno čutijo, da je povsem nepotrebno, dati mnogo na oblačila radi tega, da bi se prikupile moškemu.« Piše je mnenja, da se ženske oblačijo iz gole zavisti. Vesele, ki ga čuti ženska radi lepih toalet, ima korenine v škodljivosti, da vzbudi pri drugih ženskah zavist. To se dogaja zlasti pri ženskah, ki vidijo pri drugih damah razne nakite, dragocenosti, ki

jih same pogrešajo. Ženska tudi dobro ve, da more biti le ženska strokovnjakinja. Obleko, ki se bo zdela ročno dovršena, bodo ženske še vedno kritizirale.

Seveda iz tega še ne sledi, da se ženske samo radi tega oblačijo, da bi s tem jezile svoje sovratnice. To je bolj podzavestna, notranja lastnost, ki jo imajo že od narave. Na ta način se izraža njevo življenje, pa je čisto napačno, če sodimo toaleto po zakonih lepote, zakaj toaleto določujejo dame potom svojega razmerja do drugih žensk, ne pa iz umetnostnih ozirov. To je Angleževo mnenje. Mož se je dobro odrezal, vendar pa se moti, če meni, da je to edini vzrok. Sigurno bo med poglavitnimi vzroki tudi konkurenca med ženskami samimi, vendar pa se zdi, da ima ta konkurenca svoj prvoten vzrok v težnji, da se ženska pokaze moškemu. Kajti če govorimo o prirodi in prirodnih lastnostih, tedaj je ta nagon poleg nagona hraniti se izvor vseh drugih lastnosti, zakaj prirodi je nad vse važna zapoved: množi se! Da pa ženska vnanost veliko pripomore k izbiri v ta namen, je že zdavnaj dokazana reč, ki jo ve vsaka mamica, kadar pošilja svojo godno hčerko na promena-do.

Gospa!

Tudi jaz Vam priporočam to milo z znamko „GAZELA“. Moje perilo se kar blešči, gotova sem pa tudi že zdavnaj. Tudi Vi boste dosegli to z uporabo „GAZELA“-milo.

GAZELA MILO

Gospodarstvo.

Razveseljiv razmah naše domače tekstilne industrije.

Kljub velikim težkočam, s katerimi se še vedno težko bori naše gospodarsko življenje, lahko zaznamuje naša domača tekstilna industrija prav čeden napredek. V Mariboru je l. 1922 velik češkoslovaški bombažev koncern, ki razpolaga z 2 predilnicama, 3 tkalnicami in 2 požlahtnilnicama, osnoval tekstilno podjetje »Mariborska tekstilna tvornica, belinica in apretura. Tukaj se izdeluje blago lastne proveniencije, pa tudi tuje surovine se sprejemajo proti zmernemu plačilu v požlahtnenje, dobavljajoč se v enako okusni izvedbi in opremitvi kakor lastni izdelki. Podjetje je preskrbljeno z najmodernejšimi stroji in pripomočki; na ta način se je režija zmanjšala na minimalno potrebo.

Kapaciteta bolnice iznaša 3 milijone metrov na leto. Tehnično vodstvo je v rokah odlične češkoslovaške tverke Leutzendorfer in Waengler (Hohenelbe), ki jo lahko z mirno vestjo glede njenega delovanja postavimo ob bok sloviti tverdi Behroll. Naš poročevalec se je sam prepričal, da je tehnično vodstvo v polni meri kos svojim nalogam. Čeprav lajik, je bil upravljal presenečen nad zares izborna kakovostjo izdelkov, ki se posebej odlikujejo po svoji kusni opravi in upravljanju bleščeči belini. Podjetje uporablja za belilo samo permutirano, t. j. popolnoma čisto vodo, v kateri je trdota reducirana na stopnjo ničle, kar je za belino in varovanje bombaževine ogromnega pomena.

Letos je ustanovilo to podjetje v Varni tkalnico z 200 statvmi; na ta način ustvarja podlago za brezkonkurenčno izdelovanje blaga te vrste in lahko udovolji tudi nujnemu povpraševanju po naravnem in apretiranem surovem molinu.

Kakor vidimo iz tega, gre v tem primeru za takolimenovano vertikalno industrijo, ki združuje predilnico, tkalnice in požlahtnilnice, zato pa tudi odpa-dejo sicer običajni vmesni dobički, pa je umljivo, da se izdelek zbog tega bistveno poceni. Ze zaradi tega je temu mlademu podjetju, na katerega smo lahko že danes ponosni, zasiguran nagel razmah.

Gospodarski položaj na Češkoslovaškem.

Izvirno pismo iz Prage.

CEPS PRAGA, dne 26. avgusta.

Ob priliki otvoritve donavskega vele-sejma v Bratislavi je podal češko-slovaški trgovinski minister inž. Novák obširno izjavo o sodobnih ekonomskih problemih češkoslovaške republike. Izjavo prinašamo radi aktualne vsebine v izveščku.

O težki industriji je izjavil minister, da je prav dobro zaposlena in da je izvoz njenih predmetov v polnem teku. Na slabšem je tekstilna industrija, vendar pa se je njen položaj že znatno popravil. O zvišanju cen tekstilnim produktom ne more biti besede, ker bi s tem izgubila češka tekstilna industrija konkurenčno sposobnost; kaj bi to značilo,

bi vedeli ceniti šele potem, ko bi morale tekstilne tovarne odpuštili tisoče in tisoče zaposlenih delavcev. Položaj v sladkorni industriji bomo mogli oceniti šele v jeseni, vendar pa lahko predvidevamo po sedanjih znamenjih, da bo prav dober.

Nedavno uzakonjene agrarne carine, ki imajo v prvi vrsti nalogo, ščititi poljedelca, bodo služile tudi kot baza za trgovinska pogajanja s poljedeljskimi državami, zlasti z Madžarsko in Poljsko, ki se bodo vršila že na jesen, medtem ko se z Belgijo že vrše pogajanja, ki spadajo med najtežje trgovsko-politične posle, kar jih je sklepala češka republika. Največ interesa ima pri teh pogajanjih z Belgijo steklena industrija. Z Avstrijo ima češka država že sklenjeno trgovinsko pogodbo, ki ne kaže nobenih posebnih težkoč.

Glede Nemčije so se v zadnjem času tako znatno spremenili politično-trgovski odnosi, da zahteva Češkoslovaška revizijo pogodbe in se bodo pričela v jeseni nova pogajanja.

Zanimivo je, da je bil predložen parlamentu predlog, ki predvideva znižanje nekaterih industrijskih carin, kakor so avtomobile, pri katerih so zainteresirane Italija, Francija, Nemčija in Avstrija.

Pričakovati je bilo, da se bo vsled nemško-poljske carinske vojne povečal češki izvoz na Poljsko, kar se pa ni zgodilo. Dejstvo je, da uvajajo nekatere države sistem uvoznih dovoljenj, kateri je v češki republiki pravkar v likvidaciji. Radi tega ne moremo — je dejal minister Novak — ta sistem popolnoma odpraviti, temveč ga moramo še nadalje uporabljati kot obrambno sredstvo.

Po jubilejnih dirkah v Ljutomeru.

II.

Nekaj zgodovine naših Ljutomerskih kasačev.

Po zadnji dirki sem imel priliko razgovarjati se z zastopniki dirkalskega društva iz St. Jerneja na Dolenjskem. Priznali so mi, da niso pričakovali tako lepih uspehov. Delegat ministrstva poljedelstva direktor dr. Steinhaus pa je še v ponedeljek v Mariboru z navdušenjem pripovedoval o dirkah, ki jih je videl prejšnja dva dni v Ljutomeru. Tudi on je moral priznati, da so uspehi naših Ljutomerskih rejcev edinstveni in solze so mu stopile v oči, ko je pripovedoval, s kako mladeniško čilostjo so dirkali 70-letni sivi starci.

Zato ne bo odveč, če vržemo kratek pogled v zgodovino razvoja seljaške konjereje, seveda predvsem reje kasačev. Vsled posebnih tamošnjih razmer je potrebno, da ima kmet dobrega in hitrega voznega konja. Tako se je že pred davnim časom razvila v našem muropoljskem kmetu ljubezen in veselje nad hitro vožnjo in vztrajnim dobrim konjem. Ko so l. 1873 dunajske dirke vzbudile splošno zanimanje, so se odločili tudi Ljutomerski rejci toplokrvnih konj, da hočejo svoje konje redno preskušati. Tako je prišlo l. 1875 do ustanovitve dirkalnega društva, ki se danes imenuje Kolo jahača in vozača.

Plemenita reja konjev v Ljutomerskem okraju je bila že takrat zelo stara. Uvedla jo je v drugi polovici 18. stoletja cesarica Marija Terezija z orijentalne in lipicarske krvi. Ta stara reja se je v kmetekih družinah podedovala od roda do roda. Na Murskem polju je še danes običaj, da dobe hčere za doto tudi konje. Trg Ljutomer pa ima že iz davnine v svojem grbu konja — samorožca. Najboljši, v državnih žrebčarnah vzrejeni žrebci so dolga desetletja plemenili v okraju. Redne preskušnje so pripomogle, da so ti konji že takrat dosegli večje brzine nego polkrvni konji iz drugih okolišev. Ljutomerski rejci pa so tudi spoznali, da je kasač (traber) konj, ki je izredne gospodarske vrednosti. Lahko ga je prehraniti, ima izredno veliko motorično kapaciteto z veliko ztrajnostjo, je izredno zanesljiv, voljen vozeč in opravlja sigurno in hitro poljedelska in sploh vsa gospodarska dela. Ker je zelo zlahten, se elegantno nosi in teče brzo; sposoben je posebno tudi za kočijo in sport. Zato je l. 1884 zastopstvo Ljutomerskih rejcev poslalo, naj se postavi v okraj žrebec s kasačko krvjo. (Že poprej je plemenil v okraju ruski žrebec Krolik). Prošnja je imela uspeh, v okraj je prišel žrebec Rada u c, sin importiranega norfolškega žreba Detera. Rada u c je silno in odločilno vplival na vso Ljutomersko rejo; v 15 letih je oplemenil 950 kobil in ime Rada u c najdemo danes v materinskem rodovniku največjega dela Ljutomerskih kasačev. Njegova najboljša hči Dragica (rejec Bežan v Šalincih) je bila prva iz Ljutomerske reje, ki je pretekla kilometer v manj ko 2:05 in ki je več let (1895—1898) zaznamovala najboljši čas.

Osem let pozneje je prispel prvi od države iz Amerike importirani žrebec Brown. Njegova najboljša potomka je bila Minka, ki je po svojih časih 1:41 (v Mariboru) in 1:39 (v Gradcu) v rokah svojega rejca Petovarja, takrat najboljšega vozača, slovela kot najhitrejši konj kmetijske reje v vsej Avstriji.

Pozneje je prišel še importirani amerikanec belec Lynwood. Znana kasača Pagat ulitno in Toni sta njegova sinova, zmagovalca iz prejšnjih dirk Orel II. in Sokol I. pa Tomijeva vnuka. Nadin, Marka Slaviča, najhitrejši konj Jugoslavije v l. 1924, izhaja iz te reje.

V l. 1893—1900 je plemenil v ljutomerskem okraju znameniti žrebec Nameleon, ki je izhajal po očetu od najslavnejšega plemenskega žrebca Amerike Hambletoniana, katerega direktno

potomstvo v Ameriki je šlo 1287 žrebet. Mati pa mu je bila polnokrvna Nameleon. Kot pravi biser-ploditelj se je izkazal Vaselein (1:31), ki je plemenil 11 let (1907—1918). Dasi je njegova mati bila lovska kobila, je Vaseleinova prva potomka Elina dosegla čas 1:39. Predaleč bi vedlo, če bi hoteli opisovati vse ostale žrebce, ki so plemenili v okraju, jato jih samo radi statistike navedemo: Tullner prinzi, Little Ship, Bruder Stranbinger, Ideal, Feniks, Prinz Charming, anglonormane Loustie, Ezerjo (1:25), od katerega izhaja najhitrejša kobila ljutomerske reje Koketka (1:31,2) reja Iv. Bunderla v Veržuju. Koketka ni samo najhitrejši, temveč tudi eden najbolj utrjenih konj ljutomerske reje. Sept. 1. 1924 je startala v Zagrebu (do kamor je prehodila 80 km) v enem dnevu v 3 heat-voznjah ter dospela v odločil-

ni dirki za kraljevo darilo kot druga v svojem najboljšem času 1:31,2 na cilj. Od tam je prehodila 126 km do Maribora, kjer je dobila heat-voznjo v časih 1:33 in 1:34. Iz Ezerjovega roda je tudi Pozor Mihaela Filipiča, ki je l. 1924 dosegel rekord 1:37. Kot nadaljne plemenitelje omenjamo starega Bluffa (potomci Orel II., Sokol I., Vesna in Buffo), dalje Polissona, Othella, Filefanza itd. Odkar obstoja v ljutomerskem srezu reja kasačev, so kasački žrebi zaskočili skoro 4500 kobil. Zanimiva je statistika iz plemenilnih seznamov v l. 1923 in 1924: od 396 kobil, ki so bile v teh letih prignane h kasačkim žrebcom, je bilo že 250 (63%) vzrejenih iz kasačev.

Ljutomerski kasači so odnesli že nešteto zmag ne samo na domačem dirkališču na Cvenu, ampak tudi v Mariboru, v Zagrebu, v Gradcu in na Dunaju.

Zmagovali so tudi na lepotnih tekmah in so kobile Lepa, Pina in Egga l. 1918 na lepotni tekmi na Dunaju premagale vsa avstrijsko konkurenco in prinesle naši reji največjo slavo.

Pri vsem pa je treba poudariti, da so uspehe v dirkah dosegli konji, ki jih nikdo ne krmi in redi kakor druge dirkače, ki jih nikdo sistematično ne trenira, temveč le največ tri tedne pred dirko in ki jih seljaki - rejci brez izjeme rabijo v poljedelskem obratu za vsa opravila. Da bi naši ljutomerski kasači pri sistematičnem treningu dosegali še veliko večje uspehe in boljše čase, je lahko vsakomur jasno. Dejstvo pa je in s ponosom lahko to ugotovimo, da je danes reja kasačev v kmečkih rokah na Murskem polju najboljša v vsi Srednji Evropi in tvori biser v gospodarstvu naše države.

Učenec za manufakturno trgovino v mestu, primerno naobražen, močan, zdrav ter pošten starišev, se s l. sept. sprejme. Naslov: M. Feldin, Maribor. 1783

Na prodaj je kompletna, črčnjeva spalnica, nova, za vsako ceno. Proizamejo se vsa mišarska dela po nizkih cenah. Štrossmayerjeva ulica 10, mišarstvo. 1754

Kupi se oprema za pisarno: kuh. garnitura, pisalni stroj, amerik. pisalna miza, foteli, registratura i. t. d. Ponudbe pod „Pisarnovodja“ na upravo lista. 1782

V najem se da soba, kuhinja in klet za 800 Din. Težno 116. 3/4 ure od mesta. Vprašati istotam. 1787

2 dijaka ali dijakinji sprejme učiteljska rodbina. Naslov pove uprava „Tabora“. 1786

Mlajši dijak ali dijakinja se sprejme na stanovanje in hranjo. Zrinjskega trg 6, Ponedelak. 1727

Dobro poznata kuhinja se zopet otvori z l. septembrom. Prvo vrstna hrana, nizke cene. Naslov: Korosčeva 7/II. vrata 8. 1794

Delavnico ali za čevljarstvo pripraven lokal išče boljši mojster. Ne izven mesta. Ponudbe „Marstan“, Rotovski trg. 1792

Cenih stanovanj gradnjo prevzame nova stavbna družba tudi na obroke. Iščejo se: stavbišča v mestu in okolici, stavbeni material (opeka, les), opekarna v najem. Ponudbe na „Marstan“, Maribor. 1792

Kot pomočnica v kuhinji grem v boljšo družino, da se v kuhanju izpopolnim. Plaše in stanovanja ne zahtevam. Ponudbe je poslati: Tomšičeva ulica 125 prilije, Maribor. 1793

Lokali in mesečne sobe na razpolago in se tudi iščejo. Ponudbe „Marstan“, Rotovski trg. 1790

Zamenjava stanovanj bo uspešna le, ako so vsi slučajni pravčasno javljeni posredovalnici „Marstan“, Rotovski trg. 1789

Dve ali tri dijakinje se sprejmejo na stanovanje in hranjo k boljši rodbini v Prešernovi ulici 2/I, vrata 7. 1796

Mebilirana soba se odda gospodu. Cankarjeva ul. 6, Po brežje. 1795

Išče se prodajalca, večša delatnih poslov za modno galanterijsko trgovino v Mariboru. Prednost imajo one, kigovorijo poleg slovenskega tudi nemški jezik in so večje strojepisja. Pismene ponudbe s označenim dosedanjim poslom in priložene slike najpозneje do 10. septembra t. l. pod šifro „Prodajalka modne trgovine“ na upravo lista. 1729

Strojna pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ul. 17, izvršuje vsa v stroke spadajoča dela iz do nešene volne, avile in bombaža. Delo: rute (robei) 20-40 Din veste 25-45 Din, iopce 30-80 Din jumper 20-40 Din, nogavice, nove, 10 Din, podpletenje 7 Din. 4011

Kupim srebrne krone po 4 Din in stare goldinarje po 10 Din, vsako množino. Ponudbe je poslati z naslovom na upravo lista pod „takoi“. 1780

Otroška postelja, s trdega lesa, polirana, se prodaja. Stroš mayerjeva ul. 10/I, vrata 5. 1772

Pozor! Krojači in šivilje! Izložbeni modeli (stojala) za moške in damske obleke v najnovejših formah, se po nizki ceni prodajo. Vprašati se pri upravi „Tabora“. 1767

Velika blazina, podglavniki iz perja, ovčja volna, mali podglavniki kem. 40 Din. Afrik blazine, umivalnik iz hrastovega lesa 80 Din, otomane, pisalna miza, mizica za cvetlice, omara za knjige, zavese, rjuhe za odeje, omare, postelje in mize na prodaj. Rotovski trg 8/I, levo. 1762

Gezd, v okolici Maribora, je takoj ceno za prodati. Vprašati v upravo lista. 1750

Dijak ali dijakinja se sprejme pod ugodnimi pogoji v snažni hiši pri boljši rodbini. Naslov v upravi. 1749

Proda se hiša. Mejna ul. 30, Maribor. 1798

Tehniški uradnik rabi za mesec september primerno opremljeno sobo v sredini mesta. Ponudbe na upravo lista pod „Primerno“. 1801

Dr. Majcen

od 1. septembra naprej do preklica 1758
ne ordinira.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje

po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor
Gospodsk. ulica št. 20
(Pirchanova hiša)

Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

400 kg časopisnega papirja se prodaja. Naslov v upravi.

Dobro blago
po nizki ceni dobite le pri tvdk
J. N. ŠOŠTARIČ
Maribor, Aleksandrova cesta 13.
Trgovina z modnim, manufakturnim, suknem in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Uradnika, praktikantino in slugo
sprejme banka. Ponudbe z navedbo referenc je nasloviti na uredništvu lista pod „Banka“. 1773

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo
KARO-čevlje
Lastne delavnice. — Solidne cene.
MARIBOR, Koroska cesta št. 19
Le najboljše in najceneje!

Podpirajte slovenske tvrdke!

U. M. dr. Valerija Valjavec
špecialistinja za otroške bolezni,
bivša asistentinja na otroški kliniki univerze
v Strasbourgu, ordinira
v Mariboru, Maistrova ulica št. 13
od 11. do 12. in od 14. do 16. ure

Razglas.

Krajni šolski svet v Mežici razpisuje natečaj za oddajo gradbenih del šolskega poslopja za osnovno in meščansko šolo v Mežici z dne 15. septembra t. l. ob 10. uri. Načrti in pogoji so razgrnjeni pri prosvetnem oddelku velikega župana v sobi št. 50 v Mariboru med uradnimi urami. Proračunska svota znaša okroglo 2.900.000 Din. Ponudniki imajo vpsolati ali izročiti svoje ponudbe Krajnemu šolskemu svetu v Mežici najpозneje do 15. septembra t. l. ob 9. uri in sicer v zapečateni kuverti, ki mora biti zunaj označena z napisom „Ponudba za zgradbo novega šolskega poslopja v Mežici“. Ponudniki se morajo zavezati, da ostanejo v besedi z ponudbo še 60 dni po zgoraj navedenem roku ter da smatrajo stavbene pogoje za njih obvezne.

Krajni šolski svet si izrecno pridržuje pravico oddati delo tudi višjemu ponudniku, to je brez ozira na ponujeno svoto.

Krajni šolski svet v Mežici.

NATEČAJ.
Mestna občina mariborska razpisuje ofertni natečaj za oddajo

težakih, zidarskih, železobetonskih in tesarskih del

pri zgradbi mestne uradne in stanovanjske hiše v Fračiškanski ulici.

Načrti so v vpogled pri mestnem gradbenem uradu, kjer se dobi tudi potrebne informacije in pripomočke. Termin za oddajo ponudb je v četrtek, dne 3. septembra 1925 ob 12. uri v mestnem gradbenem uradu.

Maribor, dne 29. avgusta 1925.

Župan:
Dr. Leskover i. r.

Kurje oči.
Najboljše sredstvo
proti karjim očima
Zaštitni znak
Skladišče u lokarama i
drogerijama ili izravno iz
tovarnice i
glavnog skladišta
M. Hrnjak, ljekarnik
Sisak. 1925

Vsaki dan se dobi po najnižjih dnevnih cenah:

1. hrbtna slanina od pitanih prešičev.
2. Prava čista svinjska mast v vsaki množini.
3. goveje, telečje in svinjsko meso.
Vse vrste prekajenega mesa in klobas.
4. Praške šunke, salame in drugo.

Prekajevalnica mesa in izdelovalnica klobas
Rudolf Welle, Krčevina, prodajalna Maribor, Gospodsk. 23.

LEGITIMACIJE

za Graški in za Praški velesejm
se dobijo v upravi „Marburger Zeitung“